

Марзият Кыргызстанны Джалал – Абд облестыны Ленин-Джол элинде тууганды. Аны атасы Далат, анасы Биттирланы Шапий устазга окуганды. Далхат уруш алгы жылда Шыкты элинде – школну директору, арта Хасанияда парткомну секретары болуп да турганды. Марзият уллу ойорде (сегиз сабий) бешинчи тууган агизден биринди. Хасанияда өстөндү. Школну бошоганлай, окуурга ки-

белгили кырал күүлүкчүлү, космонавта, устаза, кырулушчула, спортчула, алимле, эл миолке, культурада бла искусствода ишленге, жамаут оногоуа тутхан кыартла, жашау жолларын энди башлаган жаш адамла да бардыла. Жаланда маданият, санат жаны бла урунганланы алсанг окуяна, айтхылык жырчыла, СССР-ни халкь артистлери Иосиф Кобзон, Муслим Магомаев, Тамара Синявская, РСФСР-ни халкь

(2012, 2018 жыллада), тобешгенди Марзият. Игорь Иванов кыралны Правительствосууну Председателини орунбасары болганды. «Роснефтьни» башчысы Алексей Миллер, башха күүлүкчүлору, Олимпиаданы чемпионлары Мурат Карданов, Александр Карелин да этгендиле жууап Марзиятны сорууларына. Осетианы халкь поэти Нафи Джусойты, белгили орус поэт Евгений Евтушенко бла Псков областда сюддепартаментни таматасы,

дырычу корреспондент болуп ишлейди. Сурат алдырууда аны устазы кыркк жыл алгы Шамхыраланы Алексей болганды. «Марзият биогон» темлик бла эсгереди. Алапат суратлары бла эришууде да хорлайды. Ол «От гражданской журналистики к гражданскому действию» деген конкурсда алчы жерледен бирине тийишли болганды. Аны ары ийген суратлары «В горах Кавказа» деген ат бла чыккыран альбомга киргендиле. Бу конледе журналист «Жерни голлери» деген очерке китабын чыгарганды. Ызы кылын болсун! Кеп томла да чыгарлык эди журналист, аны эс этсе.

Адабият ингир

Алгышша, назмула, жырла

КМР-ни Миллет библиотекасында назмула болатланы Юрусланны чыгармачылыгына жораланган адабият ингир этгенди. Тубешиуге КМР-ни маданиятыны сыйлы күүлүкчүсү, поэт Моттайланы Светлана эмда КМР-ни Жазыучуларыны союзуну правленини секретары Газаланы Амина да кыатышхандыла.
Багьалы кыонакыла, бери келип, бу ариу кюнню бизи бла болуруга тийишли керегиниз оюнчу сау болуугуз. Юруслан кесини жашаууну литератугага атаганды, биз аны назмуларын суйноп окуйбуз. Ол жазган тизгинле терендиле, ариуула, – дегенди Светлана Мустафаева.
Чыгармачылык ингир жазыучуну 60-жыллык юбилейине атаганды да белгилерге тийишлиди. Аны бла байланып Болат улуну алгышшула кыатышны КМР-ни маданият министри Мухадим Кумахов да ийгенди. «Багьалы Юруслан Харунович! КМР-ни Маданият министрствуну бла

кесими атымдан юбилейги бла алгышшалаймын. Мен сизге саулук тежейме, Илхам сизден кетмесин. Жууктарыгызыдан бла тенглеригизден не заманда да биле-клик тапханлай туругуз. Бу кюн айтылган бителу алгышша кыабыл бол-

сынла», – деп айтылады алгышшула.
Тубешиуге маданиятны бла искусстволаны колледжини окуучулары да кыатышхандыла. Кыонакылары араларында КМР-ни сыйлы артистерип, бютон сейир этеди.
Поэтни поэзия жолу бла игирек таншырга суйгенлеге «Азатлык поэзия» деген керемяк да кыралганды.

БАЛЛИЛАНЫ Алина.

Юбилей

Журналистикага жаны бла берилген Марзият

Малкьар газетни окуучулары, ол «Коммунизмге жол» болганда, анга «Заман» аталганы да, аны беттеринде КМР-ни сыйлы журналисти Холаланы Марзиятны жазганларын аслам кердедиле, суйноп окуйдула. Ма ол себепден аны бла эттеден да танышдыла. Марзият газетде ишлерге 1970 жылда келгенди. Алай бла жашаууну элиден артык жылын журналистикага бергенди. Бу конледе ол тууган кюнүн белгилейди.

реме деген жерине конкурсу бла этмей, газетте болжаллы халда – алайда ишленген солуудан кыатышчыны, подмитик болуп барганды. Ол кыкыс заманды ичинде машинкада ишлерге юйренгенди. Арта уа, машинистка керек болганда, аны ары ишлерге чакыргангандыла.

артисти Валентина Толкунова, Россияни, Болгарияны да сыйлы артисти Бисер Киров, КМР-ни халкь артисти, Россияни сыйлы артисти Дима Билан да болгандыла аны ушак нёгерлери.

поэт Николай Морозов, башха ла болгандыла аны ушак нёгерлери. Сёзсюз, ол интервьюла таулу газетни беттерин жарытхандыла.

Ма алай ишлей турганлай, Кыбарты-Малкьар кырал университетте да заочно кирип, аз-аздан башха бёлумледе не иш этилген ийренгенди. Корреспондент, энчи корреспондент болуп, эсде кыалган очерке, кыкыс суратлау жапарчыкыла, статьяла жазганды. Биогонда, газетни фотокорреспонденти болуп ишлей турганлай, кыаламын кыолундан кетермейди. Анча жылын ичинде Марзиятха кеп адам бла тубеширге, таншырга, сөлөширге тошкенди. Ма ол себепден арта аны бла шүхүлүк юриютуп турган очерктерини жигитлери кепдило.

Республикага келген халкь суйген театр эм кино артистле – СССР-ни халкь артисти Василий Лановой, РФ-ни халкь артисти Лев Прыгунов, Александр Дяченко, белгили режиссер, Россияни искусстволарыны сыйлы күүлүкчүсү Юлий Гусман, белгили аскер тележурналист, ВГТРК-ны жамаут-политика бёлумюно энчи корреспонденти Александр Сладков, телевиденияны журналисти, иги кесек документи кино автору Сергей Брилев эм башха ла да тубешгенди ол. Интервьюлары ол уллу адамданы бизни республика бла байланып этгенди. Ала бизни жерибиш, табигыйлыкыбызга, адамларыбызга да жорек сөзлөрүн айтхандыла.

Тыш кыраллада Марзият терк-терк болуучуу, Францияда, Голландияда, Италияда, Испанияда, Португалияда, Тюркде, Мисирде, Германияда, башха жерледе да. Кубада уа 1981 жылда ай чакылы турганды. Анда кубачы космонавт Арналдо Тамайо Мендес бла танышханды.

Бюгон да ол тириди, арытала билмейди. Республиканы не узак элине да барып, материал жазып кел деселе, эринмейди. Анга таматала, ишчи нёгерлери хурмет этди. Жуук-ахлу уа ийначка кердедиле. Ол айтханыма шагьатха бир сейир шартны келтирирге боллукыма – Марзиятны кырындашларынча, эгечлеринден тууганла, туудушка, анга деп, «Самой лучшей тётё» деген энчи майда кырагандыла.

Аланы араларында Улуу Ата журт урушу жигитлери,

Россияни Президенти Владимир Путин бла эки кере

Ма быллай сейир тубешиуге журналистиканы суйнодмой кыоярык тойлоп эдиле анга. Ол кеп билерге сюеди. Керти да, жашау узуну бу устакык Марзиятны биринчи суймеклиги болганлай кылады. Бусагьатлада ол, алда эсгертилгенича, жазуу ишин да бардырганлай, сурат ал-

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

Айнытыу

Финанс билимлерин ёсдюредиле

Бизни кыралда финанс окуучулукну дерслерини кюздеги сессиясы башланганды. Россияни Банкы кыраган, кеси да онлайн халда бардырылган проекте Кыбарты-Малкьарда бителу школаны, техникумданы эмда колледжлини окуучулары кыатышырга болукудула. Аны юсюнден КМР-ни

Экономиканы айнытыу министрствосундан билдиргенди. Сессия быйыл 16 декабрьде дери барлыкды. Россияни Банкыны экспертлери, финанс организацианы келечилери да финансла жаны бла умутлагъа жетерге, финанс продуктла сайларга, хыйлачыладан сакъланырга,

шёндоюго онлайн технологияланы хайырланьрга юйретиркидиле жаш тёлнюно. Окууу программа бу темала бла чекленмейди, ары ахчаны тарыхыны юсюнден дерсле да киредиле.

«Бу дерслени хайырындан окуучула кыкыс заманды ичинде финансла жаны бла тийишли билим аллыкдыла. Дерслеге юйден неча класс бла бирге кошулуруга боллукду. Бизни регион бу проекте эм тири кыатышхандыны санына кире ди. Эсге сала айтам, быйыл жаз башында бардырылган сессияга Кыбарты-Малкьарда школаны, колледжлини эмда техникумданы бары да кошулган эдиле», – дегенди банкны республикада бёлумюно башчысы Аслан Калов.

Алай бла дерслеге кыатышырга сие эсгериз, <https://dni-fg.ru> сайтта заявка кыоярга керексиз. Анда уа лекцияны темасын эмда ол бардырылык кюнню сайларга тийишлиди. Дерсле кюн сайын кыураладыла.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Белгипи адамларыбыз

Жигитликни, тюзлюкню, ариу ниетлени жырчысы

Ахматланы Кыайсыны жашы Ахыя 1927 жылда Кыоцхарташа тууганды. 1933 жылда уа ол элли жамаутын Былланы кечюргендиле. Ахыя, хар бир элли сабийча, жайда солуу айланы атасы бла кыошда ётдоггенди. Аны адабиятка жолу анда эшиттен жомакьладан, таурухладан, жырладан башланганды.

саналадыла: кыыш чана бла сыртдан энишег учуу, бузда, кюзюде кибик, керюонген хайнуху айландыруу, ашыкк ойнау, жайда, кыртишге чыгып, чюйкө ойнау (анга «Гетра» да дегенди), гулооч танкыла бла топ ойнау, ай жарыкк кечелесе – бугьумуч... Жазыучу кеси заманыны жапарчысыды деп да быллай затла ююн айта болурула.

Керген жигит аны суйлоп кетеди. Эки кёзю нюр төгеди, Ариулукуню бийик шартын биледи.

Школда окууган заманында окуяна назмула жаза башлаганды. Алай споргон ол жолну тийганды. Ахыяны юйоруу Кыргыстанда Кант районда жашаганды, Ленин атлы колхозда темирчи болганды. Назму жазганына а кыюймаганды. Ала кыргызы газетледе басмалангандыла. 1956 жылда Фрунзеде «Жашауубузну байрагы» деген аты бла кыара чайлы эмда малкьарлы жазуучулары назмула жыйымдыгы чыккында, ары Ахыяны жети назмуу киргендиле. Ала Ахмат улуну халкь чыгармачылыкны юлгоперинде жазганын кергозтгендиле.

Малкьар халкь ата журтуна кыайтхандан сора Ахыя бир кесек заманды Нальчикке китал сатыу жаны бла ишленгенди, аны бла бирге Кыбарты-Малкьар кырал университетини филология бёлумюно окуурга киргенди. 1957 жылда уа ол «Коммунизмге жол» газетте корреспондент (литература күүлүкчү) болуп барганды. Ахыяны назмулары «Кыарындашы сёзю» деген жыйымдыкыда, орус тилде алда «Дон» журналда, ызы бла Москвада чыккыган «Поэты Балкарии» (1958) киталда басмалангандыла. Газетте бир кыаум жыл ишленген сора ол аш-азкыс учреждениелад урунганды.

Аны юсюнден жомакк» деген китабы чыккыгандыла. Арта уа Ахмат улуну «Чууак кече» деген назмула бла поэмала китабы кергенди дуняяны.
Аны назмулары, поэмалары да, ким да аныларча, ариу тил бла жазылгандыла. Поэтин суратлау мадарлар да ол айтханын керюонге тутуп кыоядыла. Сёз ююн, бу тизгинде ол оюмга кыалай келишгенлерине кыарагызы:
Нечик огурлу жашнайды Чууак кече кэм-кел жаз,
Дынгыл бузда учкалайды Төп-төгөрек багыр таз.

Суратлау кудуретлери бла ала бек кыйиматыдыла: жугутурла кюн туушуда дырында жаганды; сууук жел, сыртдан сыртха чаба, сызгырады; учу уа, чегелеп, гупур болуп, жугутуруну марайды. «Жаз» дегенде кыардан жанкыозла чыгадыла, жер жашил кийим киеди, кыанатыла жырлайдыла, уя этедиле, тайла сютден тоюп, чабадыла, тау кыуш бийикден ётхем кыарайды, кыойла сыртда отлайдыла, адамла, кыаралтып, сабан сюредиле.

1956 жылы Ахыяны СССР-ни Жазыучуларыны союзуну алгыла бек кыйиматыдыла. «Жаз келди» деген аты бла биринчи энчи китабы чыккыганды. Анда поэт, ол заман изленгенча, ата журтуну, партиены, мамырлыкны, социалист кырулушуну юслеринден жазганды.

Суу боюнунда талгыр ёгюз,
Ышныр эте, жатады,
Ай жарыгы аны сыртын Ариу жылтыратады.

Бу назмулары Ахыя узак Кыргыстанда жаза да, алада ата журтубузу сыфаты шарт керюноп турайды. Ол зат «Сабийлик» деген эсгеру назмула бютонда тынгылы суратланады. Анда бар таулу сабийле суйген оюла

Ызы бла аны сабийлеге аталган «Тюлко бла Бёдене» деген китабы чыккыганды. Ол орус тилде да басмаланганды, гитче окуучулары кыуандыра, Ахыя «Колобок» деген орус халкь жомакыны малкьар тилге керюргенди. Дагыда «Бугьачык» деген жомакыны, иги кесек назму да жазганды. Ахыяны «Хамзат-батыр» деген назмула бла жазылган жомакк повести, Москвада сабийлеге жазылган «Алтын жылкы-

Кек кенгинде жарыкк жулдуг халында, Айрылып кызыланы арасында, Сурат кибик аны чолпан кёлери, Жюрекег чычыуун, ариу сёзлери... Тойгъа келсе, тойну жарыкк этеди,

Жыйырма жыл толганды, Шамкызы ауруп, тешекте тошеди. Тебуге деген эфенди, аны нёгери Абдулда, келишип, хыйла оюно этип, кызыны сау этербиз деп, алайдыла атаанасын. Эфенди кез тийгенди кызыга деп тохташдырады, акъ кыой да, кызыыл адалка да кесиди, кызыны терилтирге коршеди, алай умутлары толмады. Кызы игиге айланмай, ёлоп кетеди.

Поэти «Жер жигити» деген поэмасы 1978 жылда «Шу-ёлкү» альманахта чыккыганды.
Аны бу чыгармалары, кепге уруп чыгарганды, алай тап гылылауа бла, шатык тил бла жазылгандыла. Алада терен философия магнанагы жер жокк эсе да, ала игиликни, ниет тазалыкны, кырангыны эрттен жарыктылыкны жакьлайдыла. Ала кеси заманларында, Будайланы Азретни «Маруачуну жапары» деген поэмасына, ауздан аузуга айтылгандыла.

Ахыяны сёлзөрине иги кесек жыр да жазылганды: «Жаш тёлнюно жыры» (Биз Совет комсомолчула...), («Санга назмула жазам» (Чакъган чегетеле, Мен кэм-кём жеримде, Сени эсгере, барам...), «Сени суймей нетейим?» (Мен сени суймей нетейим, Куржан...), «Колхоз жыр» (Бир юйорча, бирлешип...), «Жырла, кыбуз!» (Эй, ойна, ёмбоз, кётөр жюрегими...)» эм башха.

Ахмат улу Ахыя 1987 жылда алышханды дуняасын. Аны жангызы кызы Наталья, жарык да, этилли да адам, Кёнделенде Улбашланы келинлери эди. Замансыз ауушханды. Ахыяны эки туудугу барды.

КЕРТИЛАНЫ Сакинат.

Болган иш

Буюрулмаган суймекликни тауруху

Заманды кыйынлыкты, ауурлуку гупур этген кыатышчык уллу кыара жаулугун да аркьасына кыаппап, босагага олтурганлай, сол кыолун да жагыяны тиреп, алайда сын болганыча, кыарамын тардан келген жолдан айырмай, мудах олтурады.

«Майна, кыарачы ары, керемисе, ол жулдүзланы бек ариуула. Мен аны санга саууга этем», -дер эди. Манга уа керек туюлоп эдиле бир турло жулдүзла, сауугала да. Ол кеси эди мени жулдүзум, Аллах берген сыйлы сауугам да. Жашаууму жарытхан ариу жулдүз, саууга да.

ппыла эдик ол заманда. Нек эсе да биогон биз бир бирге жолугурук сунуп турама. Аллах тилеклериمني эшитип, жазыксынган эсе уа... Кыарт кыатын тардан кыарамын алмай асыры кеп сагыш этгенден, ашхам жулдүзуну кыалай чыккыгынын эселемей окуяна кыалды.

Кеп замандан бери алай ётеди аны хар кюнү да. Эрттендикте турур, кыол-бет жууар. Усхар ашап бошаганлай, биягызы жерине олтурур да, кыарамын ол уянганча, жеринден терк кыобар, сол кыолун мангылайына салып да, ол сакълап турганын эселеп кыйыганча, кёлзлери да жарты кысып, тюрслеп кыарар. Сора бир такыйкыга бети жарыр, ышарыр, жангыдан жан киргенча, кёлзери жарырыла, кергенини аллына чабарга адыргы этер, учарга жазыранган кыуш балача кыолларын кыагып башлар.

Кыалай насыппыла эдик биз ол заманда, ах, кыалай. Адамла уа аны сыйырдыла. Мен а кеп излемей эдим бу дунияда. Жаланда суйгеним болса эди кыатымда. Ибрагимни менден алып кеткенди кек да тюрленгенди. Кыалай эсе да бир башха турло болганды. Кечеле да алай сууукыдыла. Биярык кечирек кыбсанг, юшютюп кыоярыкыдыла, тоба. Сууук кечеле, ачы кечеле...

Арбазда ёсген алма терек да, тиширууну жапарын бёлмөймен дегенча, тауушсуз тынгылайды. Кеп жылдан бери, хар ингир сайын жаз-кыыш, жауун-кыар дегенлей, бу адам тардан келген жолгъа кыарап жашауун ётдюредиле. Заман барады, чучурдан саркыган суулай. Алай эте, айла, жылла озула. Бир кезиуде ариу кыызыкк кыарт, кыарысуз кыатынчык болганды. Алай ол унутмаганды насыплы кюлнерин. Ала уа болган эдиле анда...

Аны бу чыгармалары, кепге уруп чыгарганды, алай тап гылылауа бла, шатык тил бла жазылгандыла. Алада терен философия магнанагы жер жокк эсе да, ала игиликни, ниет тазалыкны, кырангыны эрттен жарыктылыкны жакьлайдыла. Ала кеси заманларында, Будайланы Азретни «Маруачуну жапары» деген поэмасына, ауздан аузуга айтылгандыла.

Ибрагимни менден алып кеткенди кек да тюрленгенди. Кыалай эсе да бир башха турло болганды. Кечеле да алай сууукыдыла. Биярык кечирек кыбсанг, юшютюп кыоярыкыдыла, тоба. Сууук кечеле, ачы кечеле...

Ибрагим - кыарамылыкк, узуубойлу чырайлы жаш. Ююнун, кюлюнко суйген. Кюле-кюле ышара айланар. Жарыкк кёллю, нюрю тёлле турганын адам. Кеси да кыаум жыл шахарда туруп, уллу окуяну бошоп келгенди. Элге кыайтанлы бери да школда устз болуп ишлейди. Элде анга хурмет этмеген намыс-сый бермеген хаза адам жокду. Аны орам бла ётген заманын сакълап, саламын алырга суйгенле да аз туюлюдоле.

Ахмат улу Ахыя 1987 жылда алышханды дуняасын. Аны жангызы кызы Наталья, жарык да, этилли да адам, Кёнделенде Улбашланы келинлери эди. Замансыз ауушханды. Ахыяны эки туудугу барды.

Мен а бираз сакълайым, эннта да бираз, бир такыйкычык окуяна. Ким биледи, ол биогон келип окуяна кыалыр. Нек эсе да экибиз биогон бир бирге жолугурук сунана. Теркирек жетсе эди ол заман... Аллына чыгып сакълап турганыны керсе: «Ой, мени кыарылгашчыгыым, дугьум кез керюорчючюгом, танг жарыкчыгыым», - деп, кыолларын кенг жайып, уллулу атлап жетер эди. Аллына чабайым десем, мени уа аякъларым жерге жабышып кыалыр эдиле. Асыры уялгандан кёлзлериمني жерден алалмасам да, жюрегим кыууангандан, жети кёкге чыгар эди. Сора тынч-тынч кыатыма келип, кёлзлери да бир кыарап, сермеп, кыачыгына алып, тегерек-тегерек бурур эди. Биз нечик насы-

Бир жол Халимат суу алырга бара турган жеринде Ибрагимге туюп кылады. Ол жангыз кеси келе тура эди. Кыалай эсе да, кызы аны жууукк жанлагыны эселемей. Ким биледи, не сагышты болур эди башында? Кёргенлей а, асыры абдырагандан, Ибрагимге аралып, жеринден тебалмай кыалды. Ол а аны кыатына жанлап: «Кюнюнг ахшы болсун, ариу кыыз. Баям, мен а жашмай эсем, сен Масхуту кыаласын. Машалла, кыалай ариучукк болганын, бетингенден да нюрюнг тёлле. Шукур болсун сени кибик жанын жаратхан Аллахха! Атынг кыалайды?» – деди.

Ахыры 4-чю бетдеди.

Кёрмюч

Сейирлик дуняны суратчысы

Бу кюнде Суратлау искусстволаны музейинде белгили суратчы Абайланы Асиятны «Жазмала» деген онунчу энци кёрмючю ачылганды. Ол республиканы маданият жашауунда бек кыуанчлы, жарык, сейирлик иш болганды.

Абайланы Асият кесини энци хаты, ызы болган суратчыды. Болсада бу кёрмючде аны алыкча биз танымаган, билмеген ызлары бла тубешгенбиз: ол кыраучулага эрттеги цивилизацияланы эсгертмелеринде

де белгилени кылай кёргенин суратлаганды. Шумерлени кыушлары, майя халккы орууламасы, Египетде озган ёмюрледен бери турган эсгертмеледе жаныуарла... Адам улу дорбунда жашаган кезиунде кыялада ишлеген суратлары. «Бурунгуула ууга чыгып, ашларын тапхандан сора, бош заманларынды сурат ишлей эдиле. Ариуукыгга итину адамны адам этгенди, жаныуарланы дунясындан айырганды. Ариуукыгга итину акылны айнытады, ол бизни кыаныбызда, жаныбыздады», - дейди Асият кеси уа.

КъМР-ни Суратчыларыны биригуюню башчысы Жанна Канукова: «Бу кёрмючде хар суратны ишлерден алгга Асият тарых, философия киталаны окуганды, тюрюлю - тюрюлю халккыны мифологияларын тингенди, аланы белгилерин, суратлау тиллерин билгенди. Ол бек терен, заман да, кюч да алган ишди. Жети жылны ичинде жазылган чыгармала кимни да сейирсиндирикдиле», - дегенди.

Суратчы Руслан Цримов: «Асият атлары айтылган ата-анасыны этгенлерин кыайтармай, ызларындан бармай, кеси аллына ишлейди. Сёзсюз, бек фахмулуду», - дегенди. Анатолий Жилов, Ибрагим Сурхайханов, Эдуард Мазлоев да кёрмючге бийик багга бергендиле.

Асият кысыха сёзюнде дуняларын алышхан ата-анасын да эсгергенди. Агасы РФ-ни сыйлы суратчысы, КъМР-ни халк суратчысы Виктор Абаетов бизни республикада Художниклени союзуну башчысы болуп турганды, анасы Болатланы Людмила уа таулу тишируулары араларында бийик художстволу билимни биринчи болуп алганды. Виктор кеси заманында Огары Малкыны суратларга бек сыйгени белгиледи. Асият да анасыны элине чыгармачылыгында аслам эс бурдады, бу кёрмючде да Огары Малкыны сураты бар эди.

«Атам бла амам манга бек улуу саугала кыойгандыла, алай мен аланы жаланда энди ангылап, хайырланып башлаганма, - дегенди Асият. - Ала Экиси да совет жыллада чыгармачылыкларында кеслерини жоллары бла барып ючюн кеп кыйын салгандыла, кыйналгандыла. Ол заманда идеология кюлюк болганын себепли, бетин сакларга хар суратчыга да кыйын эди. Атам-анам керти суратчыла болурга кюрешип, алган эркинликлерин манга кыойгандыла.»

Кёрмючге келген Болатланы Людмила-ны эгечи Аналаны Рай: «Жаннетли болсун Люда, Асиятны алгга колледжде, артада уа Владикавказда университетде окутхан эди. Осетинли суратчы Шалва Бедоев биринчи атламыннан окууна «бу кыыз бек фахмулуду» деген эди. Шемякинни курсларында Парижде да окуганды. Андан сора да, кюн сайын бир жангы зат билмей, китап окумай калмайды. Алай баш устазлары уа атасы бла анасы болгандыла. Ол дуня бар эсе, ала бюгюн кыуангандыла», - дегенди.

Асиятны энци кёрмючлери кыайда кыралсала да, кеп халккыны жиядыла. Канадада энци кёрмючюнде тыш кыраллы адамла кеслерине Кавказны табийгатын ачхандыла. Нек десек да, бизни жерибизни ариуулугун - тамашалыгын кепле билмейдиле. Бир талай жыл Асият колледжде, университетде устазлык этип турганды. Артада толусунлай битеу заманын чыгармачылыкга берип ючюн, ишинден кетгенди. Алай окуучулары педагогларын унутмай, аны энци кёрмючюне келгендиле. Асият да аланы хар бирини жетишимлерин сорганды, кыуанганды.

Битеу алып айтханда, бу кёрмюч республикалы даражада байрам халда озганды. Хар келген художникке этта да саклайбыз ишлеринги дей эдиле. Устала, кыраучула да сыйген, журмет этген Абайланы Асият иш кёллю адам болганын чертгендиле.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.
Суратла авторнудула.

Буюрулмаган сүймекликни тауруху

Ахыры.
Аллы 3-чю бетдеди.

Жаш кеп да турмай келечиле жиберди. Эки жаныны ыразылыклары бла жууук заманда аланы бир юйюрю этерге сёз тохташдырылды.

Жангылык элге терк жайылды. Битеу эл саклайды тоину. Ол кюн да кырап-кырагынынчы жетди. Эки юйде да ариу тойла болдула. Аксакалла боза гоппананы кёрюп жаш юйюрге, аладан тууаркылага, аталарына, аналарына, битеу жамауатха да сыйлы Аллахдан саулуук-эсенлик, тынчлык, ырахатлык, мамыр жашау тилейдиле. Субай наратлача, кызыла, жашла, бир бири кыолларындан тутуп, абизеке барадыла, «Асланбийде» аяк биюгедиле. Ийнарла айтадыла. Эрттеден бери да элде быллай кыуанч болмаган эди. Хар зат да тапды. Алай Халиматны жюрегинде уа бир тынгысызлык барды. Я, Аллах, хатадан, палахдан сакыла!

Тойда дагыда биеу бар эди. Кыара бултча, мутхуз болуп турган. Ол тойга кыайтшмады. Кенгенден кыарап турду. Зарланып. Сора алайдан думп болуп кетди. Кыарабауур киши. Жок эди аны элде сыйгени, шубеху да. Аны кыаллай болганын эртте окууна танып, адамла андан кенг болурга сие эдиле.

Халиматны жюреги бошдан кыайгылы туюл эди. Бар эди элде андан умут этген биеу. Ол эди тойда зарланып турган. Аллай заман эди, хаталары болмай жалган даула бла кепле жоулган заман. Адамны сёгюп неда бу кыралгга аман айтады деселе, аны тутуп, жоюп кыоя эдиле. Аллай осал заман.

Той бошолгандан сора толуга ай да озган болмаз эди. Жаш юйюрге да келдиле «халккыны жауун» излей. Ол кюнню ачыуу Халиматны жюрегине сау болмазлык жара салганды. Бир ингирде Ибрагимни кыабак эшиклери кыаты-кыаты кыагылдыла. «Не болду, ким

келди?» - деп, юйню иелери тышына чыкдыла. Аладан эркинлик саклай турмай, арбазга кыауум эр киши кирдиле, башдан-аяк кыара кийинип.

«Тибери бизни бла. Сен халккыны жауса деп кыагыт келгенди. Анда тинтирле, терслигин болмаса, терк окууна ызынга кыайтырса,- дедиле.

Ибрагим окуууу, билимли адам эди. Ол биле эди алай кетгенлени ызларына кыайтмагылаларын. Алай ол ангыламайды кимге не хата этгини. Кимни не бла жюрегин кыайнаганын. Огёесе суюрге жарамайды? Этер амал жок.

Ибрагим бла Халимат а терен ахтынып, кыолларындан да кыаты тутуп, ахыр кере бир бири кёзлерине кыараганда, алагга таш, агач да эриген болур эдиле. Ол бирсиле уа - тузакларга келгенде, уугга жайылган бёрю жыйыны кибики, эки сыйгенини жан-жанына тартып, бир бирден айырып кетдиле. Халимат арбазда кыалды, эки кыолун да сыйгенини ызындан узатып.

Кеп турду ол алай, борбайлары кырккылып жыгылгынчы.

Экинчи кюн ныгытшха биеу келди. Омак да кийинип, бетиндеги кыуанчын букдуралмай. Тойдагы кыара бауур киши ол эди, Ибрагимге да жалган дау жазган.

Ананла уа мудах эдиле. Сын ташлача тынгылашып. Билген эдиле бир элдилерине кимден заран жетгенин. Сора олтурган жерлеринден кыолдула да, бирер-бирем ол адамны кыатына барып, аны бетине тюрюп кетдиле. Кёзлерин жерден алмай, ашхам кырангысына дери сюелди ол алайда. Андан сора элде кёрюмеди.

Андан бери кеп жылла оздула. Халимат а бир затны да унутмаганды. Хар кюн сайын босагага олтурганлай, Ибрагимни алып кеткен жолга кыараганлай кечинедди. Жангыз сыймеклигине, таза сыймеклигине кертичилей кыалган тишируулары жангыз эсгермесича.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Спорт

Жерлешибизде – кюмош майдал

Санкт-Петербург шахарда кыралны аскер вузларыны араларында кюл сормешден спартакиада бошалганды. Анда бизни жерлешибиз Эндрейланы Аслан 80 килограмм аурулук кыаумда экинчи жерни алганды.

Ахыр сормешинде ол Физкультураны аскер институ-

туну келечиси бла тубешгенди. Аслан кючлюрек болганды, хорларыкыга да ол ушай эди. Даулашы болумда судьяла бир оюмга келалмагандыла. Ахырында «алтынны» ол жерли спортчуга берирге оную этилгенди. Аслан а кюмош майдалны алганды.

БАЛЛИЛАНЫ Алина.

Регионла аралы эришиуден – ахшы эсепле

Халкыла аралы катэгориялы судья Вартан Гаспаровну журметине аталып, Нальчикде стол теннисден регионла аралы эришу бардырылганды. Анга Дагыстандан, Ставрополье уа Краснодар крайладан, Ростов областыдан, Шимал Осетиядан, Кыбыла Осетиядан,

Кыабарты-Малкырдан 170-ге жууук спортчу кыайтшхандыла.

Эсеплеге кере, юниорлары араларында бизни республикадан алтын майдалланы Аурика Лавринович бла Ислам Ханцев алгандыла. «Доммакылага» Жапуланы Залина бла Улбашланы

Халид тийишли болгандыла.

Абаданлада Анастасия Котова хорлаганды. Белла Хадзегова, Данил Серегин – экинчиле, Дисана Дехова бла Ислам Чегадуев ючюнчюле болгандыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Ыразылык

Сабийлени жашауларын сакылагандыла

Нальчикни 1-чи номерли клиника больницаасыны сабийлеге багыуу бёлюмю врачларына бла медсестраларына ыспас этгенин бидирип, бизге Занибекланы Люда жазганды: «Мен газетни юсю бла бёлюмню 7-чи кыатында ишленгенлени барысына да

ыразылыкты айтырга суюме. Туудугум 9-айлык Бечелланы Ясмина, температура кёрюлюк алып, ары тышгенди. Бёлюмню таматасына, анда ишленген врачлага, медсестралага, санитаркалагга айтырча ариу сёзле табаллык туюлме. Би-

рин кыалмай барысын да профессионал билимлей, кыайгыруулыклары, жюрек жылуулуклары, сабийлени жашауларын сакылаганлары ючюн жюрегимден ыразылыкты билдирем», - деп жазганды ол.

Сакылык

Юлгю кёргозтюрге чакыргандыла

Нальчикде УМВД-ны акылбалык болмаганыны ишлери жаныны бла инспекторлары школлада окуучулары ата-аналарыны жыйылууларына кыайтшхандыла. «Сак болугуз, сабийле!» профилактика акцияны чеклеринде полициячыла алагга жолда халланы юслеринден айтхандыла, сабийле асламында кыаллай кырккыуулу болумлагга тышгенлерин ангылатхандыла.

Инспекторла сабийлени жоллада ачыганларын азайтыр ючюн ала бла гитчеликден да ангылатыу ушакыла бардыргыла кереклине эс бургандыла. Ала жолда жорукланы бузарга жарамаганы бла бирге, ол кыаллай

хатагга келтиргенин да билирге керекдиле.

Право нызамыны сакылачула ата-аналага сабийлери бла бирге юйден школга дери жауу барырга, жолда белгилени ангылатгырга, орамдан кыалайтын ётерге жарагынын айтырга чакырг-

гандыла.

Ахырында ата-аналаны кеслерин жууаплы болурга, жорукланы юслеринден айтхан бла чекленмей, кеслери да аланы саклап, ёсюн келген тёлгое ариу юлгю келтирге кереклисин белгилегендиле.

УФСБ

Китап чыгарам деп, ахчаны хуржуннга салганды

Экономикада бузуклыкыла кыажуу мадарланы чеклеринде РФ-ни ФСБ-сыны КъМР-де Управлениасыны кыулу-метрилик миномет топ болганын тохташдыргандыла. Ол тот этип башлаганы да ачыкылганганды. Кырккыуулуукуну жорукларыны сакылап, гвардиячыла аны жеринде чачдыргандыла.

бюджет организацианы алгынны таматаларында бирини аманлыкчы ишин тохтадандыла.

Ачыкылганганыча, кырал программаны чеклеринде аны бла башланган класслага окуу китапны электрон амал бла кыгарыуну юсюндөн келишим этилгенди. Алай аны толтурмай, 1,2 миллион сом

кыоранч салганды.

Ишкелиге РФ-ни УК-сыны 159-чу статьясыны 3-чю кесегине кере уголовный иш ачылганды. Анда белгиленгенича, быллай бузуклык этгени эркинлиги 6 айга дери сыйырылгыра болуктуу.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

Бипаирну

Айранны байрамы

2022 жылда 24 сентябрьде КыЧР-де Бал Чучурлада кыара-чай-малкыра байранны «Айранны байрамы» деген 10-чу Халкыла аралы фестивалы барлыкды. Ол 11:00 сагытта башланырыкды. Хош келигиз!

Росгвардия

Уллу Ата журт урушну кезиуонген бери турганды

Росгвардияны КъМР-де Управлениасыны ОМОН-уну кыулукучулары Бахсан аузуда табылган чачдырыууу затны жок этгенди. Топ Уллу Ата журт урушну заманындан бери сакыланганды таулада.

Аскерчиле, аны тинтип, ол 50-миллиметрик миномет топ болганын тохташдыргандыла. Ол тот этип башлаганы да ачыкыланганды. Кырккыуулуукуну жорукларыны сакылап, гвардиячыла аны жеринде чачдыргандыла.

ТОКЪЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

УЧРЕДИТЕЛЬ: КЫАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

<p>Баш редактор КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан</p> <p>РЕДКОЛЛЕГИЯ: ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары), ЖАНГУРАЗЛАНЫ Назабат (баш редактору орунбасары), ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь), МУСУКАЛАНЫ Сакينات, ТИКАЛАНЫ Фатима, ТРАМЛАНЫ Зухура, УЛБАШЛАНЫ Мурат.</p>	<p>ТЕЛЕФОНЛА: Редактору приёмный – 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары – 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь – 40-03-24. Секретариат – 40-93-62. Корректорла – 42-63-52.</p> <p>РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛОМЛЕРИ: Политика эм право – 42-24-02, 42-67-68. Экономика – 42-66-73. Культура – 42-66-76. Социал ишле – 42-75-82, 40-59-18. Курортла, туризм эм спорт – 40-39-93, 42-66-71. Окуучула бла байламкысла журтпоуу эм жазылуу – 42-37-94. Энци корреспондент – 42-68-72. Операторла – 42-66-85, 40-28-97.</p>	<p>Редакция авторла бла кыагыт журюйтмейди. Кыол жазмалага рецензия этилмейди эм ала артха кыайтарылмадыла.</p> <p>Газетде басмаланган материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла келишимезге болуктуула. Алада айтылган хар зат ючюн Россия Федерацияны Басманы юсюндөн законна тийишлиликке материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла.</p> <p>Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машина бла жазылган 5-6 бет) кёпню алмайды.</p> <p>Газет Связыны, информация технологиялыны эмда асламы коммуницияланы ишлери жапы бла федерал надзор службаны (Роскомнадзору) Кыабарты-Малкыларла управлениасында 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.</p> <p>Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - П 5893</p>	<p>Газетни басмага «КъМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.</p> <p>Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а</p> <p>Газетлени ислерине тапдыруу ючюн КъМР-ни почта связыны федерал Управлениасы жууаплыды. Телефонла: 76-01-21</p> <p>Газетлени розничнага сатыу ючюн КъМР-ни «Роспечать» акционер общество жууаплыды. Телефон: 42-69-34</p> <p>Газет ийыкыда юч кере чыгады – геюрге, орта, шабат кюндеде.</p>	<p>Номерге графикте кере 19.00 сагытта кыол салынады. 20.00 сагытта кыол салынганды</p> <p>ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРЫЛА: Кулналаны Зульфия – дежурный редактор; Кучукланы Сафият, Кетенчыланы Зульфия – жууаплы секретарьны орунбасарлары; Гейяланы Валентина (1-чи бет), Ахматланы Люоза (2-чи бет), Бийчеккуланы Жаннета (3-чю бет). Зезаланы Лида (4-чю бет) – корректорла.</p> <p>Тиражы 1474 экз. Заказ № 1900</p> <p>Багыасы 10 сомду.</p>	<p>РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:</p> <p>360000, Нальчик шахар, Ленин аглы проспект, 5</p> <p>электрон почта: elbor_50@mail.ru</p>
--	---	--	--	--	---